

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO-KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W kwart. miesięcznie 1,20 zł z odnośnikiem przez pocztę 20 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidzianych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, słożenia pracy, przerwania komunikacji, abonent nie ma prawa żądać pozaterminowych dostarczeń gazety, lub swrotu ceny abonamentu. Za dział ogłoszeniowy redakcja nie odpowiada. Redakcja i administracja: ul. Mickiewicza 1. Telefon 80. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204,292. — Redaktor przyjmuje od 10-12.

Sumiennem wykonywaniem obowiązków,
budujemy silną Ojczyznę!

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 lin.) 10 gr. za reklamy na str. 4-lin. w wiadomościach potocznych 30 gr. na pierwszej str. 50 gr. Rabatu udziela się przy częstym ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski” wychodzi trzy razy tygodniowo: w poniedziałek, środę i piątek. Przy sądownym ściąganiu należności rabat upada. Dla wszelkich spraw sądowych właściwy jest Sąd w Wąbrzesku. Za terminowy druk, przepłacone miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Nr. 26

Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub wtorek 1 marca 1932 roku.

Rok XII

Z tygodnia

Na konferencji rozbrojeniowej w Genewie Niemcy wystąpiły wreszcie ze swym programem rozbrojenia. Zgłosił go imieniem rządu niemieckiego, ambasador Nadolny. Projekt niemiecki, krótko mówiąc, sprowadza się do tego: — wszyscy mają się rozbroić, by Niemcy mogły swobodnie szerzyć swe podboje.

Swe istotne dążenia zdradziły Niemcy zwłaszcza w żądaniu zniesienia fortec pogranicznych. Jak wiadomo, Francja wielkim kosztem wybudowała silne fortece wzdłuż całej granicy niemieckiej. Fortece te posiadają, oczywiście, znaczenie tylko obronne. Ale właśnie dlatego są one solą w oku Niemcom. Skoro tedy Niemcy domagają się obecnie zniesienia tych fortec, to dziecko nawet małe zrozumie, o co im chodzi. Chodzi im o to, by mogły bez przeszkody i oporu napaść znowu na Francję. Wiadomo przecież, jaką rolę w poprzedniej wojnie odegrała pograniczna twierdza Verdun, której Niemcy nie mogli zdobyć, choć położyli w jej murów paręset tysięcy żołnierzy własnych.

Niemcy miały w ubiegłym tygodniu chwilę radosnej nadziei: we Francji wybuchły nagle namiętności partyjno-polityczne. Lewica senatu obaliła gabinet Laval. Ale zamieszanie, wywołane tym faktem, trwało krótko. Na czele nowego gabinetu stanął Tardieu, dotychczasowy minister spraw wojskowych i główny przedstawiciel Francji na konferencji rozbrojeniowej. Tardieu cieszy się wielkim zaufaniem rządu angielskiego, jest tedy nadzieja, że wspólnym wysiłkiem Francji, Anglii, Polski i innych państw, uda się położyć kres intrygom niemieckim.

Zgłoszony przez Polskę wniosek o rozbrojeniu moralnym, zyskuje coraz więcej rozgłosu i uznania na całym świecie. Polska ma tę wielką zasługę, że pierwsza wskazała, gdzie leży prawdziwe niebezpieczeństwo wojny. Leży ono nie w arsenałach i składach broni, ale — w duszach ludzkich. Gdy z duszy ludzkiej zostanie wypłeniona żądza podbojów i przelewania krwi, wówczas oręż morderczy będzie martwy i przestanie być niebezpiecznym.

Sejm Polski, po ukończeniu budżetu, przystąpił do rozpatrywania różnych ważnych ustaw, między innymi — ustawy o zmianach w ustroju szkolnictwa. Projekt rządowy ma zadanie uporządkować ustawy i przepisy szkolne, które dotychczas opierały się w znacznej mierze na dawnych ustawach państw zarobczych. Nowy ustrój szkolnictwa ma również za zadanie ulżyć w nauce młodzieży szkolnej i zapewnić działwie szkolnej możliwość ukończenia szkoły czterooddziałowej. Ma się rozumieć, że opozycja zarówno prawicowa, jak i lewicowa, zwalcza projekt rządowy. — Trudno było czegoś innego spodziewać się od opozycji.

„Precz z korytarzem” woła nadprezydent Siehr.

Nadprezydent prowincji wschodniopruskiej dr. Siehr wygłosił w „Akademii Pedagogicznej” w Elblągu odczyt p. t. „Odrębne położenie Prus Wschodnich pod względem gospodarczym”. W przemówieniu swem wskazał dr. Siehr na konieczność uświadamiania zachodu Niemiec w sprawie problemu wschodnio - pruskiego, który streszcza się w

następujących słowach: — „Los Prus Wschodnich jest losem Niemiec. Korytarz nadwiślański jest niemożliwy i nie może pozostać na wieczność”. Wobec tego, że Prusy Wschodnie są filarem Rzeszy, jest zdaniem dr. S. rzeczą słuszną, aby prowincja ta była specjalnie życzliwie traktowana pod względem jej dezyderatów gospodarczych. (ZAP.)

Straszny obraz walki z religią

(KAP.) Na zasadzie opisu naocznego świadka „Osservatore Romano” podaje szereg szczegółów o sytuacji we Władystoku. Teror i prześladowanie religijne panują tam jak za najgorszych czasów w innych większych ośrodkach Rosji sowieckiej. — Prawosławny biskup tamtejszy od sześciu miesięcy trzyma-

ny jest, bez sądu i podania przyczyny uwięzienia, w więzieniu. W mieście nie jest czynny ani jeden kościół, wszystkie bowiem zostały albo zniszczone, albo pozamykane. Z katedry miejscowej narazie uczyniono koszary, zamierzonym jest jednak zupełne jej zniesienie.

—:o:—

Były carski generał tworzy armję przeciwko Sowietom.

Moskwa. (Pat.) Korespondenci sowieccy dowiadują się, że b. carski generał Kuźmin w porozumieniu ze sztabem japońskim formuje z emigrantów rzesyjskich w okolicach Mukdenu spe-

cialną dywizję. Nowoformujące się oddziały mają być rzekomo przeznaczone dla dokonania dywersji w kraju nadmorskim oraz w Zabajkalu.

—:o:—

Setki zabitych w wojnie chińsko-japońskiej

Szanghaj. (Pat.) Samoloty japońskie bombardowały dziś rano w Hang-Czou lotnisko chińskie. Lotnicy twierdzą, iż zniszczyli tamtejsze hangary i 5 samolotów oraz stracili 2 samoloty, który przybyły w celu odparcia ataku lotników japońskich.

Szanghaj. (Pat.) Japończycy podali liczbę swoich strat w ludziach podczas walk w dniu dzisiejszym na 80 zabitych. Liczba jeńców za dzień dzisiejszy wynosi 150. W najbliższym czasie Japończycy mają nadzieję zdobyć Kiang Wan. Straty chińskie obliczają na 300 do 400 ludzi.

Szanghaj. (Pat.) Wojskowe władze chińskie komunikują, że w dniu 26 lutego przybyć miały na teren walk 1-a i II-ga dywizje.

Tokio. (Pat.) Z japońskiego sztabu głównego komunikują, że japoński samolot zmuszony był opuścić się na rze-

kę Czen-Tiang. Pilot się uratował, lecz aparat został całkowicie zniszczony.

Tokio. (Pat.) W dniu dzisiejszym japończycy poraz trzeci przypuścili atak samolotowy na Hang-Czou.

Tokio. (Pat.) Gabinet postanowił przyznać nowe kredyty w wysokości 22 milj. jenów na cele akcji w Szanghaju. O ile rada prywatna zatwierdzi te kredyty, wówczas ogólna suma kredytów na cele akcji w Mandzurji i Szanghaju wynosić będzie dotychczas 98 milj. jenów. Po 1-ym kwietnia parlament, zwołany na specjalną sesję, uchwali pokrycie tych wydatków w formie dodatkowych kredytów. Przewidują, że do czasu wycofania wojsk japońskich, przeznaczonych będzie na cele akcji japońskiej 10 milionów jenów miesięcznie. — Niezbędne sumy uzyskane zostaną w drodze emisji bonów rządowych, które będą przejęte przez Bank Japoński i Państwowy Urząd Depozytowy.

Gorsze jest jednak, że opozycja prawicowa (Klub Narodowy) usiłuje w walce tej wygrać również i Kościół Katolicki. A przecież, już choćby ten fakt, że w opracowaniu nowej ustawy szkolnej brał udział wiceminister Wyznań i Oświaty ks. Żongółłowicz, jest najlep-

szym dowodem, że ustawa ta nie może zawierać nic, coby uszczuplało wpływ Kościoła na wychowanie młodzieży katolickiej. Zapewnili o tem również w listach swych do ks. ks. Kardynałów p. prezes Walery Sławek i minister Jędrzejewicz.

Państwo mandzurskie

Mukden. (Pat.) Rada Wykonawcza nowego państwa mandzurskiego opublikowała odezwę, w której oświadcza, że nowe państwo będzie się nazywało Man-Czuw-Kuo z Czang-Czun jako stolicą. Młody ekscesarz będzie nosił tytuł Czing-Czeng, który oznacza dyktatora.

Manifest b. króla Hiszpanji.

Madryt. (Pat.) Były król Alfons oraz książę Bourbon d'Este wydali manifest do hiszpanów, w którym b. król oświadcza, iż z powodu anarchji panującej w jego kraju zmuszony jest przerwać milczenie. B. król powtarza, iż abdykował, nie wyrzekł się jednak nigdy swoich praw i wzywa wszystkich hiszpanów, aby skupili się pod jego sztandarem. — Wreszcie b. król oświadcza, iż uznaje swego wujka Karola Bourbon d'Este za głowę rodziny i wzywa hiszpanów, wiernych monarchji do utworzenia prowizorycznego rządu i zwołania konstytucyjnego zebrania Korteżów. (Havas)

HINDENBURG PRZYJĄŁ KANDYDATURĘ.

Berlin (Pat.) W dniu dzisiejszym przyjął Hindenburg przedstawicieli komitetów, popierających jego kandydaturę. Odpowiadając na przemówienia delegatów, Hindenburg oświadczył: „Przyjąłem kandydaturę tylko jako człowiek, stojący ponad partjami, i odrzuciłem przyjęcie jakichkolwiek zobowiązań wobec stronnictw. W dalszym ciągu odrzucam wiązanie się w jakimkolwiek bądź kierunku. Jestem rzecznikiem całego narodu niemieckiego, nie zaś mandatarjuszem jednego stronnictwa lub grupy stronnictw”.

Na karę śmierci

Wilno, dnia 28. lutego 1932 r. Przed sądem doraźnym w Wilejce odbyła się rozprawa przeciwko Michałowi Poźniakowi i Janowi Hajdukiewiczowi, oskarżonym o morderstwo rabunkowe. Obaj oskarżeni napadli mianowicie w lesie w pobliżu Biennicy - Lebedjewo na włościankę Anastazję Poźniakową, zadając jej 9 ran i rabując 20 złotych. Poźniakowa zmarła wskutek odniesionych ran. Sąd skazał obu oskarżonych na karę śmierci przez powieszenie.

Za zabójstwo kasjera

* Lipsk. Trybunał Rzeszy w Lipsku zatwierdził wyrok sądu przysięgłych w Stendal, skazujący Pawła Walschińskiego, zatrudnionego ostatnio w rolnictwie, który 7 listopada ub. r. zamordował w celach rabunkowych, kasjera majątku Danenfeld-Muellera, na karę śmierci i pozbawienie praw obywatelskich. Wykonanie wyroku nastąpić ma w dniach najbliższych.

